

AUTOŘI FOTOGRAFIÍ PODLE STRÁNEK:
l. = vlevo, p. = vpravo, n. = nahore, s. = uprostřed, d. = dole

TITULNÍ STRANA

Rolex Awards for Enterprise/Kurt Amsler/ (hlavní fotografie);
Tui de Roy/dpa picture alliance: p. n.

EDITORIAL

Profimedia.cz (2x)

OBSAH

Uli Kunz 4 p. n.; Guido Cozzi/Atlantide: 5 l. n.; Christian Ziegler: 5 l. d.;
Theodore Gray/Visuals Unlimited/Corbis: 5 r. d.

GEOSKOP

R. Todd King: 6/7; Petr Josek/Reuters: 8/19; Christian Donoso/Rolex Award: 10/11;
Bryan Versteeg/spacehabs.com: 12; Martin Jehnichen/laif: 13 n.; Cyril Ruoso/Minden Pictures: 14 l.;
Ivan Kmit/fotolia: 14 p.; Veli-Pekka Laitinen and Hugo Ahlenius: 16 n.;
Mark Garlick/Science Photo Library/Getty Images: 16 d.; Solarpic/action press: 17 n.;
Bushman: 17 d. (2)

TAJEMSTVÍ MRTVÝCH Z YUCATÁNU

Marc Steinmetz/Visum: 20–37; außer: Eugenio Acevez: 18/19, 22, 26, 27
Illustrace: Martin Künsting: 23

FÓRUM

Soukromé vlastnictví (archív autora): 38; ilustrace: Martin Künsting: 38, 39

STO ROKŮ SAMOTY

Christian Ziegler: 40–53; mimo: Tui de Roy/dpa picture alliance: 49;
Roland Gockel: 53 l.

PÁN PRVKŮ

Theodore Gray/Visuals Unlimited/Corbis: 55–64;
mimo: Philip Evans/Visuals Unlimited/Corbis: 56 (Č. 2) + 61 (Č. 54);
Scientifica/Visuals Unlimited/Corbis: 64 (Č. 94)

ZVÍŘECÍ REKORDMANI

Markéta Foktová a Michael Fokt: 66–69

KŘEŠTANÉ. V IRÁKU?

Andy Spyra: 70–85

KDE JE JEŠTĚ ŘEMESLO UMĚNÍM

Guido Cozzi/Atlantide: 86–95

SVĚTOOBČAN

Christoph Kucklick: 96 (4)

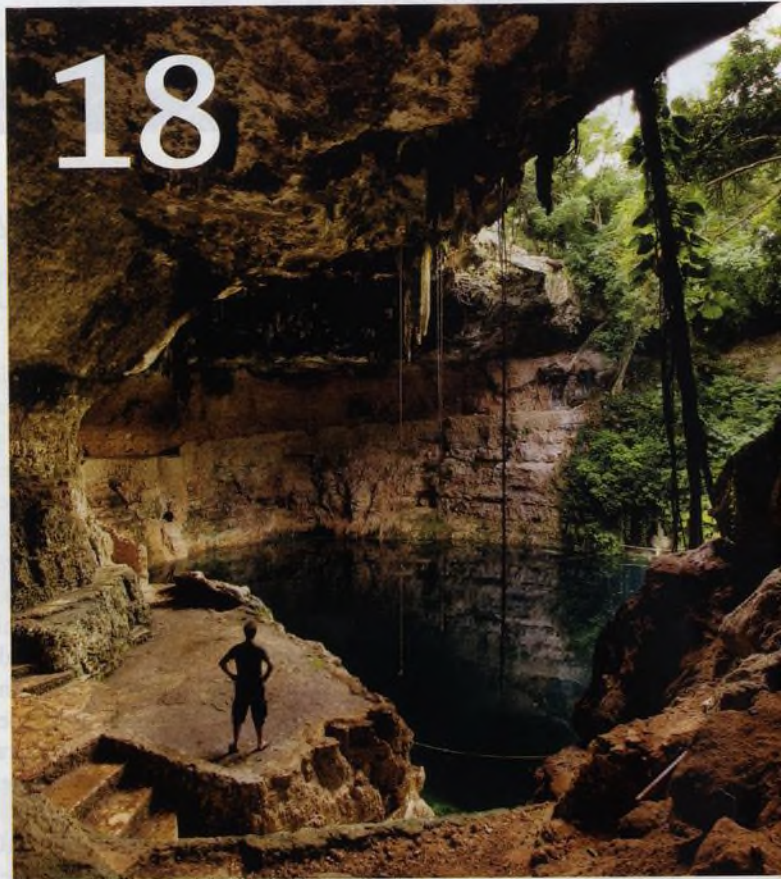
PŘIPRAVUJEME (s. 98)

Blickwinkel/alamy: l. n.; Justin Jin: s. n.;
Charles Fréger: p. n.

MAPY

Rainer Droste: 4 p. n., 30, 84

18



HLAVNÍ TÉMA

Tajemství mrtvých z Yucatánu

Vodou zaplavený jeskynní komplex v mexickém spolkovém státě Yucatán nefascinuje jen turisty. Vědci se potápějí do jeho hlubin, aby prozkoumali prastaré kostry



30 Kdo byli první Američané? Jakými způsoby se jim nejméně před 13 000 lety podařilo světadíl osídlit? Archeologové se prou o čtyři základní scénáře. Nové nálezy ze Střední Ameriky v tom hrají klíčovou roli

18 Vzhůru do hlubin, kam ani světlo nedosáhne. A pak stranou do bludiště tunelů a komínů: pouze pro zkušené, kteří jen tak neztratí rozva- hu. S omezenou zásobou vzduchu musejí vážit každou minutu dalšího postupu. Doprovázel je tým GEO

GEO

International

G+J International Magazines GmbH
International Brands and Licenses
Am Baumwall 11, 20459 Hamburg / Germany
Phone: +49 40 3703 6331, Fax: +49 40 3703 5867

EDITOR-IN-CHIEF: Martin Meister

ART DIRECTION: Sandra Kaiser/Katja Wegener

FEATURES EDITOR: Tilman Botzenhardt

EDITOR SCIENCE & NATURE: Dr. Torsten Schäfer

PICTURE EDITOR: Maike Köhler

EDITORIAL COORDINATOR: Christiane Kassner

G+J International
Brands and
Licenses

PRESIDENT G+J INTERNATIONAL:

Dr. Torsten-Jörn Klein

EVF G+J INTERNATIONAL:

Dr. Stefan Gneuß

HEAD OF INTERNATIONAL BRANDS AND
LICENSES: Daniela Zimmer

DEPUTY: Daniel Gesse

MARKETING MANAGER:

Daniel Gesse, Sandrine Hygoulin,

Natasha Kersting, Lasse Martinsen

PICTURE EDITORS: Annika Ananias, Anja Krebs

GRAPHIC / WEBDESIGN: Aleksandar Jaksic

ASSISTANT: Melanie Sachau

Copyright © 2011 by

G+J International Magazines GmbH, Hamburg

This magazine is published under license from

G+J International Magazines GmbH.

All rights to the licensed material are owned

by G+J International Magazines GmbH.

Reproduction whether in whole or in part without

permission of G+J International Magazines GmbH

is prohibited. The name of GEO and the logo

thereof are registered trademarks of or in trust of

G+J International Magazines GmbH.

GEO

MĚSÍČNÍK

ROČNÍK 8 / ČÍSLO 12 / VYCHÁZÍ 20. 11. 2012
CENA 99 Kč / PŘEDPLATNÉ 82,50 Kč

Redakce: 170 00 Praha 7, Komunardů 1584/42
E-mail: jméno.prijmeni@ringieraxelspringer.cz
Telefon: po předvolbě +420 225 97 volte linku

ŠÉFREDAKTOR: Ing. Zdeněk Vacek, Ph.D.

ART DIRECTOR: Michal Kořán

ŘEDITEL VÝROBY A DISTRIBUCE:

Libor Berka, I. 7283

MARKETING: Eva Královcová, I. 7845

ŘEDITEL INZERCE: David Šaroch, I. 7227

PŘÍJEM INZERCE: Magdalena Vobořilová, I. 7133

INZERTNÍ PORADCI: Adéla Kolencová, I. 7121,

Renáta Rumlénová, I. 7120

VYDAVATEL: Ringier Axel Springer CZ a.s.

SÍDLO SPOLEČNOSTI: 170 00 Praha 7,

Komunardů 1584/42, IČO: 40766713

GENERÁLNÍ ŘEDITELKA:

PhDr. Libuše Smuclerová

Ringier Axel Springer CZ je součástí nadnárodního

koncernu Ringier Axel Springer Media AG.

V ČR vydává deníky Blesk, Sport a Aha!

časopisy Blesk pro ženy, Reflex, ABC, GEO, Svět

motorů, Auto TIP aj. a provozuje stránky blesk.cz,

isport.cz, ahaonline.cz, bleskprozeny.cz, reflex.cz,

abicko.cz, auto.cz, sleviste.cz aj.

ROZŠÍŘUJÍ: Společnost PNS, a.s.

PŘEDPLATNÉ V ČR: Česká pošta, s. p.

Přijem objednávek, změn a reklamací:

Bezplatná linka 800 300 302,

e-mail: predplatne.ras@cpost.cz

Předplatné do zahraničí: Mediaservis s.r.o. –

vývoz tisku, tel: 532 165 165, fax: 541 616 160,

e-mail: export@mediaservis.cz

Předplatitelský servis vydavatele: I. 7926,

e-mail: predplatne@ringieraxelspringer.cz

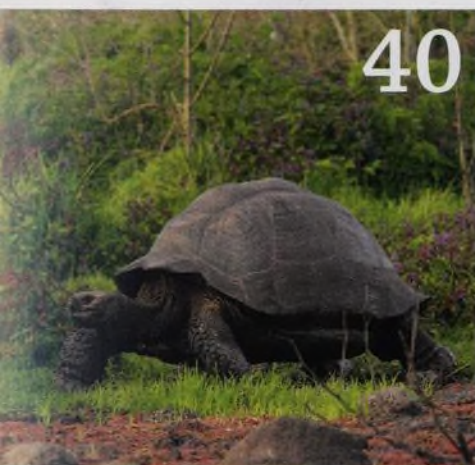
TISKNE: SLOVENSKÁ GRAFIA a.s., Bratislava
Registrace MK ČR E 16090, ISSN 1801-3201
© Ringier Axel Springer CZ a.s.

ringier
axel springer



Um časů minulých

Umělečtí truhláři, kameníci, vlásenkáři. Ve florentských „botteghách“ ještě přežívají **tradiční italská řemesla** – navštívili jsme tamní dílny



Těžké, ale rychlé

Želví samec Lonesome George byl **posledním žijícím exemplářem** svého poddruhu.

Už je po smrti, v souostroví Galapágy však ještě najdete jeho vzdálené příbuzné. Vědce překvapilo, jak obratně se pohybují terémem



54 Pán prvků

Zlato, uhlík, hélium – co chemický prvek, to odlišné vlastnosti. Chemik **Dmitrij Ivanovič Mendělejev** přesto odhalil logiku uspořádání všech známých i dosud neobjevených

GEOskop 6

Novinky z letectví, pedagogiky, etologie, astronomie, lékařství, ekologie a výzkumu polárních oblastí

HLAVNÍ TÉMA

Potápění v jeskyních 18

Vědecký tým riskuje v mexickém podzemí život pro kostry z doby ledové

Scénáře 30

Z Aljašky? Přes oceány? Jakým způsobem probíhalo osidlování amerického kontinentu?

REPORTÁŽE

Želvy obří 40

Co by mohlo ikonám Galapág zajistit bezpečnou budoucnost?

Dmitrij Ivanovič Mendělejev ... 54

Tvůrce periodické tabulky prvků aneb Příběh geniálního chemika

Zvířecí rekordmani 66

Příroda připomíná obrovský olympijský stadión

Iráčtí křesťané 70

Trpění, zneužívání, klíčující mezi bombami – tvrdý život věřících

Florence 86

Dílny starých řemesel patří k perlam metropole renesance

RUBRIKY

Editorial	3
Tiráž	4
Fórum	38
Světobčan	96
Připravujeme	98

Titulní strana: Potápěči v jeskynním komplexu mexického Yucatánu objektivem Kurta Amslera